

32001Y0203(02)

2001.2.3.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

C 37/3

Közösségi iránymutatás a környezetvédelem állami támogatásáról

(2001/C 37/03)

A. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 1994-ben fogadta el a környezetvédelem állami támogatásáról szóló közösségi iránymutatást ⁽¹⁾, amely 1999. december 31-én hatályát veszítette. Az iránymutatás 4.3. pontjával összhangban 1996-ban a Bizottság felülvizsgálatot végzett, és megállapította, hogy nincs szükség annak időközbeni módosítására. 1999. december 22-én úgy határozott, hogy az iránymutatás hatályát meghosszabbítja 2000. június 30-ig ⁽²⁾. 2000. június 28-án a Bizottság úgy határozott, hogy az iránymutatás hatályát ismét meghosszabbítja, mégpedig 2000. december 31-ig ⁽³⁾.
2. Az iránymutatás 1994. évi elfogadása és különösen a Kiotói Jegyzőkönyv elfogadása óta környezeti célú intézkedések egész sora bontakozott ki a tagállamok és a Közösség kezdeményezésére, illetve világszinten. A tagállamok egyre több támogatást nyújtanak például az energiaágazatban, és gyakran ez idáig szokatlan támogatási formákat alkalmaznak, úgymint adócsökkentéseket és adómentességeket. A működési támogatás új formáinak alkalmazása is növekszik. A Bizottságnak következőképpen új iránymutatást kell elfogadnia, hogy megismertesse mind a tagállamokat, mind a vállalkozásokat azokkal a kritériumokkal, amelyek alkalmazásával eldönti, hogy a tagállamok tervezett intézkedései összeegyeztethetőek-e a közös piaccal vagy sem.
3. Az EK-Szerződés 6. cikke szerint a környezetpolitikai céloknak be kell épülniük a Bizottságnak a környezeti ágazatban nyújtott támogatások ellenőrzésével kapcsolatos politikájába, különös tekintettel a fenntartható fejlődés előmozdítására. Ennek megfelelően a versenypolitika és a környezetvédelmi politika nincsenek antagonisztikus ellentétben egymással, de a környezetvédelmi követelményeket be kell illeszteni a versenypolitikának mind a meghatározásába, mind pedig a végrehajtásába, különösen a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében ⁽⁴⁾.
4. Ennek ellenére a hosszú távú környezetvédelmi követelmények figyelembevétele nem jelenti azt, hogy minden támogatást engedélyezni kell. Meg kell fontolni, hogy valamely támogatásnak milyen hatása lehet a fenntartható fejlődés és a „szennyező fizet” elvének teljes érvényesítése szempontjából. Bizonyos támogatási formák valóban megfelelnek ezeknek a követelményeknek, különösen ott, ahol a környezetvédelem magas szintjét teszik lehetővé, miközben elkerülük a konfliktust a költségek internalizálásának elvével.

Csakhogy a támogatás egyéb formái mellett, hogy káros hatással vannak a tagállamok közötti kereskedelemre és versenyre, ellentmondásba is kerülhetnek a „szennyező fizet” elvével és hátráltathatják a fenntartható fejlődés folyamatának megindítását. Ez például akkor fordulhat elő, ha a támogatás pusztán az új, kötelező közösségi szabványoknak való megfelelést hivatott elősegíteni.

5. Ebben az iránymutatásban a Bizottság megközelítése ezért annak megállapításában áll, hogy vajon mely feltételek mellett tekinthető az állami támogatás egyáltalán szükségesnek a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés biztosításához anélkül, hogy az aránytalanul befolyásolná a versenyt és a gazdasági növekedést. Ezt az elemzést az 1994-es iránymutatás alkalmazásából leszűrhető tanulságoknak, illetve az azóta bekövetkezett környezetpolitikai változásoknak a fényében kell elvégezni.

B. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS ALKALMAZÁSI KÖR

6. **Környezetvédelem:** ezen iránymutatás alkalmazásában a Bizottság „környezetvédelemnek” tekint minden olyan intézkedést, amely fizikai környezetünk vagy természeti erőforrásaink károsodását hivatott felszámolni vagy megakadályozni, illetve ösztönzi ezeknek az erőforrásoknak a hatékony felhasználását.

A Bizottság az energiatakarékosági intézkedéseket és a megújuló energiaforrások használatát környezetvédelmi intézkedéseknek tekinti. Az energiatakarékosági intézkedések egyebek közt azok az intézkedések, amelyek révén a vállalkozások csökkenteni tudják a termelési folyamatban felmerülő energiafelhasználást. Ez az iránymutatás nem érinti a kevesebb természeti erőforrás igénybevételével üzemeltethető gépek, illetve szállítási eszközök tervezését és gyártását. Az üzemekben vagy egyéb termelési egységekben bevezetendő biztonsági és higiénianövelő intézkedéseknek fontos szerepük van, és bár bizonyos fajta támogatásra jogosultak is lehetnek, ez az iránymutatás mégsem terjed ki rájuk.

A költségek internalizálása: ezen iránymutatás alkalmazásában a „költségek internalizálása”: a környezetvédelemmel összefüggő kiadásoknak a vállalkozások termelési költségei közé való beszámítása.

A „szennyező fizet” elve: a környezetszennyezés kezelésére hozott intézkedések költségeinek a szennyezés okozóját kell terhelnie.

A szennyező: az a személy, aki közvetve vagy közvetlenül károsítja a környezetet, illetve ilyen károsítást eredményező feltételeket teremt ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ HL C 72., 1994.3.10., 3. o.

⁽²⁾ HL C 14., 2000.1.19., 8. o.

⁽³⁾ HL C 184., 2000.7.1., 25. o.

⁽⁴⁾ A Bizottság az 1999. május 26-i, „A környezeti szempontok integrálása minden megfelelő politika területére” című munkaanyagában, illetve a helsinki Európai Tanács elé terjesztett, a környezeti megfontolásoknak és a fenntartható fejlődésnek a közösségi politikákba való beépítéséről készített jelentésében (SEC(1999) 1941. végleges) ugyancsak kinyilvánította elkötelezettségét, hogy a környezetpolitikát egyéb politikákba is beilleszse.

⁽⁵⁾ A környezeti ügyekkel kapcsolatos hatósági költségfelosztásról és intézkedésekről szóló, 1975. március 3-i tanácsi ajánlás (HL L 194., 1975.7.25., 1. o.).

Az árak tükrözzék a költségeket: ez az elv azt mondja ki, hogy a termékek vagy szolgáltatások ára foglalja magában az előállításukhoz vagy értékesítésükhöz kapcsolódó káros környezeti hatással társított külső költségeket.

Közösségi szabvány: olyan kötelező közösségi szabvány, amely környezeti mutatókra ír elő elérendő szinteket, illetve a közösségi jog által megszabott köteleességeként megköveteli, hogy a nem túlzottan költséges elérhető legjobb technikát (BAT) ⁽¹⁾ alkalmazzák.

Megújuló energiaforrások: olyan források, amelyek megújuló, nem fosszilis energiaforrások, azaz szélenergia, napenergia, geotermikus energia, hullámenergia, árapály-energia, 10 MW teljesítmény alatti vízi erőművek, illetve mezőgazdasági és erdészeti termékeként, mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszer-ipari eredetű növényi hulladékként, illetve kezeletlen fa- és parafahulladékként meghatározott biomassza ⁽²⁾.

Megújuló forrásokból nyert villamos energia: csak megújuló forrást használó erőművek által fejlesztett villamos energia, illetve a főként ellátásbiztonsági okokból hagyományos energiaforrásokat is alkalmazó vegyes erőművekből nyert ilyen energiáról. Lásd az előbbi lábjegyzetet ⁽³⁾.

Környezeti adó: „Valamely adó környezeti adónak tekinthető, ha az adóköteles tevékenységnek egyértelműen káros hatása van a környezetre. Ugyanakkor valamely adókimutatást akkor is környezeti adónak lehet tekinteni, ha annak van valamely kevésbé egyértelmű, de mégis kimutatható előnyös hatása a környezetre. [...] Általában véve a tagállamnak kell kimutatást adókimutatás környezetre gyakorolt becsült hatását [...]” ⁽⁴⁾.

(1) Az elérhető legjobb technika fogalmát a Közösség vízi környezetébe bocsátott egyes veszélyes anyagok által okozott szennyezésről szóló, 1976. május 4-i 76/464/EGK tanácsi irányelv (HL L 129., 1976.5.18., 23. o.) vezette be a közösségi jogba, és azt az ipari létesítmények által okozott levegőszennyezés elleni küzdelemről szóló, 1984. június 28-i 84/360/EGK tanácsi irányelv (HL L 188., 1984.7.16., 20. o.) ismét alkalmazta, ha módosított formában is. A környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EGK tanácsi irányelv (az ún. „ISZM-irányelv”; HL L 257., 1996.10.10., 26. o.) továbbfejlesztette és megerősítette ezt a fogalmat. Az ISZM-irányelv hatálya jelentős szennyező potenciálú ipari létesítményekre terjed ki. Az irányelvet 1999 novemberétől kell alkalmazni új, vagy jelentősen módosított ipari létesítményekre. A meglévő létesítményeknek 2007 októberétől kell megfelelniük az ISZM-irányelvnek. Eddig az időpontig a két, BAT-fogalommal kapcsolatos fent említett irányelv rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell. Rend szerint a konkrét szabványokat – az elérhető legjobb technika alkalmazásán alapuló kibocsátási és fogyasztási határértékeket – nem a Közösség, hanem a nemzeti hatóságok szabják meg.

(2) Ezt meghatározást tartalmazza a Bizottságnak a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett javaslata (HL C 311. E, 2000.10.31., 320. o.). Mihelyt az irányelvet a Parlament és a Tanács elfogadja, a Bizottság a végleges szövegben szereplő meghatározást alkalmazza.

(3) Lásd az előbbi lábjegyzetet.

(4) Környezeti adók és díjak az egységes piacon (COM(97) 9. végleges, 1997.3.26.).

7. **Alkalmazási kör:** Ezt az iránymutatást kell alkalmazni az EK-Szerződés által szabályozott ágazatokban nyújtott környezetvédelmi támogatásra ⁽⁵⁾, beleértve azokat a támogatásokat is, amelyekről külön közösségi, állami támogatásra vonatkozó szabály rendelkezik (acélgyártás ⁽⁶⁾, hajógyártás, gépjárműipar, szintetikus szálak, szállítás és halászat), de kizárva azt a területet, amelyre a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásról szóló közösségi iránymutatás vonatkozik ⁽⁷⁾. Ezt az iránymutatást alkalmazni kell a halászatra és az akvakultúrára, a halászati ágazatnak nyújtott közösségi strukturális támogatásra vonatkozó részletes szabályok és rendelkezések megállapításáról szóló, 1999. december 17-i 2792/99/EK tanácsi rendeletben ⁽⁸⁾, illetve a halászat és akvakultúra ágazatában nyújtott állami támogatások vizsgálatáról szóló közösségi iránymutatásban ⁽⁹⁾ megállapított rendelkezések alkalmazásának sérelme nélkül. A környezetvédelem területével kapcsolatos kutatásra és fejlesztésre nyújtott állami támogatás a kutatásra és fejlesztésre nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretben meghatározott szabályok ⁽¹⁰⁾ hatálya alá tartozik. Hasonlóképpen, a Bizottság úgy véli, hogy a környezettel kapcsolatos képzési tevékenységre nyújtott támogatás jellemzői nem indokolnak az ilyen támogatással kapcsolatban külön bánásmódot, és ezért azt az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK bizottsági rendelettel ⁽¹¹⁾ összhangban vizsgálja.

Az acéliparnak nyújtott állami támogatás közösségi szabályairól szóló, 1996. december 18-i 2496/96/ESZAK bizottsági határozat ⁽¹²⁾ 3. cikke alapján az acéliparnak nyújtott környezetvédelmi támogatás megítélése ezután is a környezetvédelemnek nyújtott állami támogatásról szóló, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának* 1994. március 10-i C 72. számában közzétett közösségi iránymutatással összhangban történik, az ESZAK-Szerződés lejártáig.

Ez az iránymutatás nem vonatkozik a külön taglalandó átállási költségekre ⁽¹³⁾. A Bizottság felhívja a figyelmet, hogy az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének alkalmazására a *de minimis* támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 69/2001/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁴⁾ alapján valamely vállalkozásnak hároméves időszakban nyújtott 100 000 eurónál kevesebb támogatás nem tartozik a 87. cikk hatálya alá. Az a rendelet azonban nem vonatkozik a mezőgazdaságra, a halászatra és a szállításra, de az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó ágazatokra sem.

⁽⁵⁾ Ennek az iránymutatásnak nem célja taglalni az állami támogatásnak az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdéséből, illetve a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság határozataiból következő fogalmát.

⁽⁶⁾ A 7. pont második bekezdésében foglalt határokon belül.

⁽⁷⁾ HL C 28., 2000.2.1., 2. o.

⁽⁸⁾ HL L 337., 1999.12.30., 10. o.

⁽⁹⁾ A Bizottság felhívja a figyelmet, hogy ez az iránymutatás az állami támogatást szabályozó egyéb rendelkezések alkalmazhatóságának sérelme nélkül csak a környezetvédelmi támogatásokra vonatkozik, figyelembe véve az alábbi 74. pontban foglalt, a támogatások összevonását korlátozó szabályokat is.

⁽¹⁰⁾ HL C 45., 1996.2.17., 5. o.

⁽¹¹⁾ HL L 10., 2001.1.13., 20. o.

⁽¹²⁾ HL L 338., 1996.12.28., 42. o.

⁽¹³⁾ Az átállási költségek olyan költségek, amelyek korábban vállalt kötelezettségeik miatt a vállalkozásokat terhelik, de azok az érintett ágazat liberalizálása folytán e kötelezettségeknek nem tudnak eleget tenni.

⁽¹⁴⁾ HL L 10., 2001.1.13., 30. o.

C. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK ELLENŐRZÉSÉNEK POLITIKÁJA ÉS A KÖRNYEZETPOLITIKA

8. Az 1970-es és az 1980-as években a Közösség környezetpolitikáját lényegében a helyreállító megközelítés jellemezte. A hangsúly a környezetpolitika főbb gondjait tükrözni hivatott szabványokra esett.
9. „A fenntarthatóság felé” címen 1993-ban elfogadott ötödik környezetvédelmi cselekvési program ⁽¹⁾ voltaképpen szakít ezzel a megközelítéssel. A fenntartható fejlődést elősegítő hosszú távú politika megvalósításának szükségességét hangsúlyozza. A cél Európa gazdasági fejlődésének és a környezetvédelem szükségességének tartós összeegyeztetése. A közösségi intézkedések a jövőben nem korlátozódhatnak a környezeti problémákra való reagálásra, hanem, amiként az EK-Szerződésnek az Amszterdami Szerződés által módosított 6. cikke is kimondja, a környezetvédelmi követelményeket be kell illeszteni minden közösségi politikába és tevékenységbe, és azoknak elő kell segíteniük a társadalmi-gazdasági szereplők aktív részvételét.
10. A Szerződés 174. cikke ugyancsak rendelkezik arról, hogy a megfelelő közösségi politika a „szennyező fizet” elvén alapuljon. A vállalkozások környezetvédelemmel kapcsolatos költségeiket ugyanúgy internalizálják, amint azt egyéb termelési költségeikkel teszik. E politika megvalósítása érdekében a Közösségnek számos eszközt kell igénybe vennie, úgymint: rendeletek és különösen szabványok elfogadását, de önkéntes megállapodásokat és gazdasági eszközöket is.
11. 1996-ban a Bizottság jelentésben számolt be az ötödik környezetvédelmi cselekvési program fejlődéséről. A jelentés leszögezi, hogy a program általános stratégiája és céljai továbbra is érvényesek. Ahhoz nem férhet kétség, hogy a környezeti és fenntarthatósági szempontoknak a Közösség politikáiba való beépítése terén jelentős előrehaladás történt. Egy dolog azonban továbbra sem történt meg: az érdekelt felek – a politikai döntéshozók, a vállalkozások és a lakosság – szemléletében még nem következett be valóságos változás. Igen fontos a környezetért viselt közös felelősségérzet kialakítása, és az ügy jelentőségének a lakossággal való tudatosítása.
12. 1999-ben a Bizottság elfogadta az ötödik cselekvési program általános értékelését. Az értékelés megállapítja, hogy bár a program sikeresen tudatosította a más területekhez kötődő érdekekben, állampolgárokban és döntéshozókban a környezetvédelemben való aktív részvétel szükségességét, általában kevesebb haladást ért el a környezetre ártalmas gazdasági irányzatok és magatartásmódok megváltoztatásában.
13. Az értékelés azt is megállapította, hogy „egyre világosabbá válik, hogy a környezet károsodása a társadalom egészét költségekkel terheli, ugyanakkor a környezetvédelmi tevékenység a gazdaság növekedése, a foglalkoztatás bővülése és a versenyképesség javulása formájában hasznot is hajthat”, és hogy „a szennyező fizet” elvének hatékony alkalmazása, illetve a környezeti költségeknek teljeskörűen a szennyezőkre hárítása továbbra is kritikus folyamat maradt” ⁽²⁾.
14. A Bizottságnak a környezeti célokat szolgáló állami támogatással kapcsolatos közösségi politikájának következképpen kettős köteletségnek kell eleget tennie:
- biztosítania kell a piacok versenyszerű működését, elősegítve az egységes piac teljes kiépülését és a vállalkozások versenyképességének a növekedését;
 - biztosítania kell, hogy a környezetvédelmi követelmények beépüljenek a versenypolitika meghatározásába és végrehajtásába, különösen a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében. E tekintetben a Bizottság a költségek internalizálását elsődleges célnak tekinti, amely többféle módon valósítható meg, beleértve mind a piac törvényszerűségein, mind pedig a szabályozó megközelítéssel alapuló eszközöket is, minthogy ezek a leghatásosabb eszközök a fent említett célok eléréséhez.
15. A költségek internalizálása segíti annak biztosítását, hogy az árak pontosan tükrözzék a költségeket, amennyiben a gazdasági szereplők az általuk megvásárolni kívánt termékek vagy szolgáltatások ára alapján osztják el pénzügyi forrásait. Az ötödik cselekvési program haladásáról szóló jelentés hangsúlyozza, hogy ez a cél nem valósult meg, mert az árak nem tükrözik az ökológiai költségeket. Ez viszont megnehezíti a lakosság környezettudatosságának erősítését, és elősegíti a természeti erőforrások kizsákmányolását.
16. A környezetvédelem költségeit úgy lehet a legjobban tudatosítani minden félben, ha biztosítják, hogy az árak a gazdasági folyamat minden szakaszában tükrözzék a költségeket. A kereskedelemre és a versenyre gyakorolt potenciálisan káros hatása mellett az állami támogatás ezt a célt is rendszerint aláássa, mert egyes vállalkozások költségeiket ezáltal mesterségesen csökkenthetik, és így nem kell feltárniuk környezetvédelmi költségeiket fogyasztóik előtt. Hosszú távon tehát az állami támogatás meghatározott formái a fenntartható fejlődés céljaival ellentétesen hatnak.
17. Az 1994-ben elfogadott, állami támogatásról szóló bizottsági iránymutatás integráns részét képezi ennek a közösségi politikának. Általában úgy tűnhet, hogy a „szennyező fizet” elve és a környezetvédelemmel összefüggő költségek internalizálásának szükségessége ellentétes az állami támogatás nyújtásával.
18. Mindazonáltal az iránymutatás leszögezi, hogy az állami támogatás két tekintetben indokolható:
- olyan sajátos körülmények között, amelyek mellett a vállalkozások még nem tudják az összes költséget internalizálni, és ezért a támogatás ideiglenes második legjobb megoldás, amely a vállalkozásokat a szabványokhoz való alkalmazkodásra készíti;

⁽¹⁾ HL C 138., 1993.5.17., 1. o.

⁽²⁾ Európa környezete: melyek a jövőben követendő irányok? Az Európai Közösségnek „A fenntarthatóság felé” című, a környezettel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos politikai és cselekvési programjának általános értékelése (COM(1999) 543. végleges, 1999.11.24.).

- b) a támogatás **ösztönzőként** is működhet, hogy a vállalkozások teljesítsék túl a szabványokat vagy vállaljanak további beruházásokat, hogy csökkentsék üzemük környezetszennyezését.
19. 1994-ben elfogadott iránymutatásában a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyes esetekben a költségek teljes körű internalizálása nem lehetséges, és ideiglenesen szükséges lehet az állami támogatás. 1994 óta azonban a következő változások következtek be:
- a) a már a „szennyező fizet” és a költségek internalizálása elvén alapuló ötödik környezeti cselekvési program elfogadásától kezdve a vállalkozásoknak hét évük volt arra, hogy alkalmazkodjanak ezen elv fokozatos alkalmazásához;
- b) az ötödik környezeti cselekvési program fejlődéséről szóló 1996. évi bizottsági jelentés, illetve az 1999. évi értékelő jelentés ismételt megállapítja, hogy biztosítani kell a költségek internalizálását, és piaci eszközöket kell alkalmazni ahhoz, hogy a környezet állapotjavulása terén jelentős előrelépés történjék;
- c) a piaci eszközök használatát és a megfelelő árképzést a klímaváltozásról szóló Kiotói Jegyzőkönyv is szorgalmazza.
20. A Bizottság álláspontja következőképpen az, hogy a jövőben a támogatás ne ellentételezze a költségek internalizálásának hiányát. Ha a környezeti követelményeket hosszú távon kell figyelembe venni, az áraknak pontosan tükrözniük kell a költségeket, a környezetvédelmi költségeket pedig teljes mértékben internalizálni kell. Következőképpen a Bizottság azt a nézetet vallja, hogy a vállalkozásoknak az új vagy a meglévő közösségi műszaki szabványokhoz való felzárkózását biztosító beruházások esetében a támogatás nem indokolt. Véleménye szerint azonban a KKV-knak, sajátos gondjaik megoldását szem előtt tartva, adható támogatás az új közösségi szabványokhoz való alkalmazkodásuk végett az ilyen szabványok elfogadásától számított három éven keresztül. Mindazonáltal a támogatás hasznos lehet, ha az a közösségi szabványoknál magasabb védettségi szint biztosítását hivatott ösztönözni. Ez az eset áll fenn, ha valamely tagállam a közösségi szabványoknál szigorúbb szabványokat akar bevezetni, hogy magasabb környezetvédelmi szintet érjen el. Ez vonatkozik arra is, amikor valamely vállalkozás olyan környezetvédelmi beruházást eszközöl, amely a legszigorúbb közösségi szabványokat is túlteljesíti, vagy amikor nincsen semmilyen közösségi szabvány.
21. Nem mutatták ki azonban, hogy a támogatásnak ilyen ösztönző hatása volna ott, ahol az csupán a meglévő vagy az új közösségi szabványoknak való megfelelésben hivatott segíteni a vállalkozásoknak. Az ilyen szabványok érvényes közösségi jogot alkotnak, amelyet a vállalkozásoknak be kell tartaniuk, és nem szükséges támogatni őket abban, hogy megfeleljenek a jogoknak ⁽¹⁾.

(1) A KKV-k kivételével, miként a 20. pont is rendelkezik erről.

Az energiaágazat sajátossága és az adócsökkentések

22. Az 1994. évi iránymutatás elfogadása óta az energiaágazatban számottevő változások történtek, amelyeket szükséges figyelembe venni.
23. Némely tagállam a környezetvédelemre kedvezően ható adókat vezetett be, készül bevezetni, illetve ilyen adók bevezetését fontolgatja. Némely esetben egyes vállalkozások adómentességben vagy adócsökkentésben részesülnek, hogy ne kerüljenek versenyhátrányba. A Bizottság arra az álláspontra jutott, hogy az ilyen intézkedések állami támogatásnak minősülhetnek a Szerződés 87. cikkében foglalt meghatározás szerint. Az ilyen támogatás káros hatásait azonban ellensúlyozhatják az adók bevezetésének kedvező hatásai. Ennek megfelelően, az ilyen eltéréseket meghatározott feltételek és időbeli korlátok mellett a Bizottság elfogadhatónak tartja, ha azok szükségesek a minden termékre alkalmazandó adók bevezetéséhez vagy folyamatos alkalmazásához. Ez az időbeli korlát lehet akár tíz év is, ha a feltételek teljesülnek. Ezután a tagállamoknak jogukban áll az intézkedéseket ismételt bejelenteni a Bizottságnak, amely értékelésében, tekintetbe véve az elért, környezeti szempontból előnyös eredményeket, választhatja ezt a megközelítési módot.
24. A tagállamok ugyancsak tettek lépéseket a megújuló energiaforrások, illetve a hő- és villamos energia kapcsolt termelésének előmozdítása érdekében, amire a Bizottság, tekintettel a jelentős kedvező környezeti hatásokra, bátorítja is őket. Következőképpen a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy ha a megújuló energiaforrások és a hő- és villamos energia kapcsolt termelésének előmozdítását szolgáló intézkedések állami támogatásnak minősülnek, meghatározott feltételek mellett elfogadhatók. Arról azonban meg kell bizonyosodni, hogy az ilyen támogatás nem sérti a Szerződés vagy a másodlagos jog más rendelkezéseit.

D. A KÖRNYEZETVÉDELMI TÁMOGATÁS VISZONYLAGOS JELENTŐSÉGE

25. Az Európai Unió feldolgozóipari és más ágazataiban nyújtott állami támogatásról készített nyolcadik felmérés ⁽²⁾ adatainak tanúsága szerint az 1996 és 1998 közötti időszakban a feldolgozóiparban és a szolgáltató ágazatban nyújtott összes támogatásnak mindössze 1,85 %-a volt környezetvédelmi támogatás.
26. Az 1994–1999 közötti időszakban a környezetvédelmi támogatást túlnyomórészt vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtották. Más támogatási formák, például alacsony kamatozású hitelek, állami garanciavállalás stb. használata kevésbé volt jellemző.
27. Ami pedig a támogatott ágazatokat illeti: 1998–1999-ben megnőtt az energiaágazatban végrehajtott, az energiatakarékosságot, illetve az új vagy megújuló energiaforrások hasznosítását szorgalmazó intézkedésekre nyújtott támogatás, különösen környezetvédelmi adók formájában.

(2) COM(2000) 205. végleges, 2000.4.11.

E. A KÖRNYEZETVÉDELMI TÁMOGATÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

E.1. Beruházási támogatás

E.1.1. *A KKV-knak az új közösségi szabványokhoz való alkalmazkodását elősegítő átmeneti beruházási támogatás*

28. Valamely új kötelező közösségi szabvány elfogadásától számított három éves időszakon belül a KKV-nak a bruttó elszámolható költségek 15 %-áig adható beruházási támogatás, hogy megfeleljenek az új szabványoknak.

E.1.2. *A közösségi szabványokat túlteljesítő vállalkozásoknak szánt beruházási támogatás engedélyezésének általános feltételei*

29. Az alkalmazandó közösségi szabványokat túlteljesítő vállalkozásoknak nyújtott beruházási támogatás a 37. pont szerinti bruttó, elszámolható beruházási költségek legfeljebb 30 %-áig nyújtható. Ezek a feltételek vonatkoznak azokra a vállalkozásokra is, amelyek kötelező közösségi szabványok hiányában vagy az alkalmazandó közösségi szabványoknál szigorúbb nemzeti szabványoknak való megfelelés érdekében vállalnak beruházásokat.

E.1.3. *Energetikai beruházások*

30. A 6. pontban meghatározott energiatakarékossági beruházásokat környezetvédelmet elősegítő beruházásoknak kell tekinteni. Az ilyen beruházások jelentős szerepet játszanak a Közösség környezetvédelmi célkitűzéseinek gazdaságos megvalósításában⁽¹⁾. Ezek következképpen jogosultak a támogatásra az elszámolható költségek 40 %-áig.

31. Ezen iránymutatás szerint a hő- és villamos energia kapcsolt termelésébe történő beruházások is megfelelhetnek, ha kimutatható, hogy az intézkedések környezetvédelmi szempontból kedvezőek, mert a konverzió hatásfoka⁽²⁾ különösen nagy, mert az intézkedések lehetővé teszik az energiaszükséglet csökkentését, illetve, mert a termelési folyamat kevésbé károsítja a környezetet. E tekintetben a Bizottság külön figyelembe veszi a termelési folyamatban használt elsődleges energiatípusát. Azt ugyancsak szem előtt kell tartani, hogy a Közösség a környezet szempontjából előnyben részesíti a hő- és villamos energia kapcsolt termeléséből származó energia felhasználásának növelését⁽³⁾. Az ilyen beruházások következképpen jogosultak a támogatásra az elszámolható költségek 40 %-áig.

(1) Cselekvési terv az energiahatékonyság növelésére az Európai Közösségben (COM(2000) 247. végleges, 2000.4.26.).

(2) A „konverzió hatásfoka” a másodlagos energia előállítására használt elsődleges energiamennyiség és a ténylegesen előállított másodlagos energiamennyiség aránya. Kiszámítása a következőképpen történik: előállított villamos energia + előállított hőenergia/felhasznált energia.

(3) A Tanács 1997. december 18-i állásfoglalása a hő- és villamos energia kapcsolt termelését elősegítő stratégiáról (HL C 4., 1998.1.8., 1. o.).

32. A kötelező közösségi szabvány hiányában vállalt, a megújuló energiaforrásokba történő beruházásokat környezetvédelmi beruházásoknak kell tekinteni. Szem előtt kell tartani azt is, hogy a Közösség a környezet szemszögéből elsődlegesnek tekinti a megújuló energiaforrásokat támogató intézkedéseket⁽⁴⁾, és ezeket a leginkább támogatandó hosszú távú céljai között tartja számon. Az ilyen energiaformák hasznosítását elősegítő beruházások támogatási aránya eléri az elszámolható költségek 40 %-át.

A Bizottság álláspontja szerint azok a megújuló energiaforrásokat alkalmazó létesítmények, amelyek egy egész közösség, például egy sziget vagy egy lakónegyed szükségleteit szolgálják, ugyancsak részesülhessenek ilyen kedvezményben. Az ilyen jellegű beruházások az elszámolható költségek 40 %-án felül további 10 százalékpontos többlettámogatást is kaphatnak.

A Bizottság úgy véli, hogy ha ennek szükségessége kimutatható, a megújuló energia hasznosítására a tagállamok nyújthatnak beruházási támogatást az elszámolható költségeknek akár a 100 %-áig. Az érintett létesítmények nem jogosultak semmilyen további támogatásra.

E.1.4. *A támogatott régiókban tevékenykedő vállalkozásokra vonatkozó bónuszok*

33. A nemzeti regionális támogatásra jogosult térségekben a vállalkozások kaphatnak regionális fejlődést elősegítő támogatást. A környezetvédelemre fordított további beruházásaik ösztönzésére, ha helyénvaló, lehetővé kellene tenni, hogy bármely, a 29. pont értelmében vett környezetvédelmi beruházás részesülhessen kiegészítő támogatásban⁽⁵⁾.

34. A regionális támogatásra jogosult térségekben következképpen az alábbi 37. pont értelmében vett elszámolható költségekre igénybe vehető környezetvédelmi támogatás maximális arányának meghatározása az alábbiak szerint alakul.

Támogatott térségekben az igénybe vehető támogatás maximális intenzitása a következő két lehetőség közül a magasabb érték:

a) vagy a környezeti beruházási támogatás alapintenzitása, azaz bruttó 30 % (alaprendszerben), bruttó 40 % (energiaszükséglet, megújuló energiaforrásokba történő vagy a hő- és villamos energia kapcsolt termelését elősegítő beruházások esetén), vagy bruttó 50 % (egész közösségeket ellátó, megújuló energiaforrásokba történő beruházások esetén), és további bruttó 5 százalékpont a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott régiókban, illetve további bruttó 10 százalékpont a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott régiókban⁽⁶⁾;

(4) A Tanács 1998. június 8-i határozata a megújuló energiaforrásokról (HL C 198., 1998.6.24., 1. o.).

(5) Ezek a bónuszok nem nyújthatók, ha a tagállam a 32. pont második bekezdésével összhangban beruházási támogatást nyújt (az elszámolható költségek 100 %-áig).

(6) A támogatott régiókban a beruházások akkor jogosultak beruházási támogatásra, ha a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás (HL C 74., 1998.3.10., 9. o.) feltételei teljesülnek.

- b) vagy a regionális támogatási intenzitás és további bruttó 10 százalékpont.

E.1.5. A KKV-kra vonatkozó bónuszok

35. Ha a 29–32. pontban említett fajtájú beruházásokat kis- és középvállalkozások hajtják végre, bruttó 10 százalékpontnyi növelés engedélyezhető⁽¹⁾. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában a KKV-k meghatározása a megfelelő közösségi szövegekben szereplő meghatározás⁽²⁾.

A fenti, támogatott régiókat, illetve KKV-kat illető bónuszok kombinálhatók, de a környezetvédelmi támogatás aránya így sem haladhatja meg a bruttó elszámolható költségek 100 %-át. A KKV-k nem jogosultak a bónuszokat kétszer érvényesíteni, sem a regionális, sem pedig a környezetvédelmi támogatásra vonatkozó rendelkezések alapján⁽³⁾.

E.1.6. Az érintett beruházások

36. Az érintett beruházások a környezeti célok megvalósításához feltétlenül szükséges földterületbe, épületekbe, szennyezést vagy ártalmakat megszüntető vagy csökkentő létesítményekbe vagy berendezésekbe, valamint a termelési eljárások környezetvédelmi szempontok szerinti adaptálásával összefüggő beruházásokat jelentik.

Az üzemeltetési licencek, szabadalmazott vagy nem szabadalmazott know-how beszerzése révén történő technológiaátvétellel kapcsolatos költségek az említettek szerint ugyancsak elfogadhatóak. De az ilyen immateriális javaknak meg kell felelniük a következő követelményeknek:

- amortizálható eszközöknek kell minősülniük;
- piaci feltételek szerint kell őket beszerezni, olyan vállalkozástól, amely felett a beszerzőnek sem közvetlen, sem közvetett befolyása nincs;
- a vállalkozás eszközei közé kell tartozniuk, és a támogatás kedvezményezettjének a létesítményében kell használatban maradniuk legalább öt éven keresztül. Ez a feltétel nem vonatkozik a technikailag elavult immateriális javakra. Ha ilyeneket az említett öt éven belül értékesítenek, az értékesítésükből származó bevételt le kell vonni az elszámolható költségekből, és ahol lehetséges, a támogatás egészét vagy egy részét vissza kell téríteni.

(1) Ez a rendkívüli támogatás nem áll rendelkezésre, ha a tagállam a 32. pont harmadik bekezdésével összhangban nyújt beruházási támogatást (az elszámolható költségek 100 %-áig).

(2) A Bizottság 1996. április 3-i 96/280/EK ajánlása a kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 107., 1996.4.30., 4. o.)

(3) A KKV-k beruházásai az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 33. o.) alapján jogosultak beruházási támogatásra.

E.1.7. Elszámolható költségek

37. Az elszámolható költségek szigorúan csak a környezetvédelmi célok eléréséhez szükséges beruházások többletköltségei lehetnek.

Ebből következik, hogy ha az összköltségen belül a környezetvédelmi beruházás költsége nehezen azonosítható, akkor a Bizottság objektív és átlátható számítási módszereket vesz figyelembe, pl. a műszakilag hasonló, de nem ugyanolyan környezetvédelmi szintet biztosító beruházás költségei.

Az elszámolható költségeket mindig a kapacitásnövekedésből, a beruházás első öt évében keletkezett költségmegtakarításból és az ebben az ötéves időszakban megvalósult kiegészítő termelésből származó hasznokat levonva kell kiszámítani⁽⁴⁾.

Megújuló energiaforrás esetén az elszámolható költség rendszerint az a többletköltség, amely a vállalkozást terheli egy hagyományos, a ténylegesen előállított energia szempontjából ugyanolyan kapacitású erőműhöz képest.

A KKV-k új közösségi szabványokhoz való alkalmazkodása esetén az elszámolható költségek az e szabványok által megkövetelt magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez szükséges többletberuházásokat foglalják magukban.

Ha valamely vállalkozás a közösségi szabványok híján bevezetett nemzeti szabványokhoz alkalmazkodik, az elszámolható költségek a nemzeti szabványok által megkövetelt magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez szükséges többletberuházásokat foglalják magukban.

Ha valamely vállalkozás a közösségi szabványoknál szigorúbb nemzeti szabványokhoz alkalmazkodik vagy önként vállalja a közösségi szabványok túlteljesítését, az elszámolható költségek a közösségi szabványoknál magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez szükséges többletberuházásokat foglalják magukban. A közösségi szabványok által megkövetelt szint eléréséhez szükséges beruházások költségei nem elszámolható költségek.

Szabványok hiányában elszámolható költségnek azokat a költségeket kell tekinteni, amelyek akkor merülnek fel, ha a vállalkozás támogatás hiányában próbálná meg elérni a magasabb környezetvédelmi szintet.

(4) Ha a beruházás kizárólag környezetvédelmi jellegű és nem származik belőle semmilyen más gazdasági előny, további tételt nem kell levonni az elszámolható költség megállapításához.

E.1.8. A szennyezett ipari területek kármentesítése

38. A szennyezett ipari területek kármentesítése során a környezeti károkat felszámoló vállalkozások beavatkozásaira szintén vonatkozhat ez az iránymutatás ⁽¹⁾. A környezeti kár jelentkezhethet a talaj, a felszíni vizek vagy a talajvíz minőségének romlásában ⁽²⁾.

Ha a szennyezésért egyértelműen azonosítható személy felel, akkor a „szennyező fizet” elve alapján neki kell finanszíroznia a kármentesítés költségeit, és semmilyen állami támogatás nem adható. A „szennyezésért felelős személyen” az egyes tagállamokban alkalmazandó jog szerint felelős személyt kell érteni, az e területre vonatkozó közösségi szabályok elfogadásának sérelme nélkül.

Ha a „szennyezésért felelős személy” nem azonosítható vagy a költségek nem terhelhetők rá, a „munkáért felelős személynek” nyújtható a támogatás ⁽³⁾.

A szennyezett ipari területek kármentesítésére nyújtott támogatás elérheti az elszámolható költségek 100 %-át és ezen túlmenően a munkaköltségek 15 %-át. Az elszámolható költség egyenlő a földterület értéknövekedésével csökkentett munkaköltséggel.

A támogatás teljes összege semmilyen körülmények között sem haladhatja meg a vállalkozás ténylegesen felmerült kiadásait.

E.1.9. Vállalkozások áthelyezése

39. A Bizottság véleménye, hogy általában a vállalkozások új helyre történő áthelyezése nem jelent környezetvédelmet, és ennél fogva nem jogosít fel az ebben az iránymutatásban meghatározott támogatásra.

Mégis indokolható lehet a támogatás nyújtása, ha valamely vállalkozás városi vagy a Natura 2000 program által kijelölt területen helyezkedik el, és jogszerűen végez ott erősen környezetszennyező tevékenységet, és elhelyezkedése miatt köteles más, alkalmasabb területre költöztetni telephelyét.

A következő összes feltételnek egyidejűleg kell eleget tenni:

- a) Az áthelyezést környezetvédelmi alapon kell indokolni, és azt közigazgatási vagy bírósági határozatban kell elrendelni.

⁽¹⁾ A Bizottság felhívja a figyelmet, hogy a hatóságok által végzett kármentesítés nem tartozik a Szerződés 87. cikkének hatálya alá. Az állami támogatás kérdései mégis fölmerülhetnek, ha kármentesítés után a földet piaci értéke alatt értékesítik.

⁽²⁾ Valamely vállalkozásnak a saját telepe kármentesítése során felmerült összes költsége, akár szerepeltethető mérlegében állóeszközként, akár nem, támogatható beruházásnak számít, ha szennyezett terület kármentesítéséről van szó.

⁽³⁾ A munkáért felelős személy nem szükségképpen azonos a szennyezésért felelős személlyel, miként az az itt használt kifejezésből is következik.

- b) A vállalkozásnak a legszigorúbb környezeti szabványoknak kell megfelelnie új telephelyén.

A fenti feltételeknek eleget tevő vállalkozás a 29. ponttal összhangban kaphat beruházási támogatást. A 35. pontnak a KKV-knak adható bónusz támogatással kapcsolatos rendelkezései erre az esetre is vonatkoznak.

Áthelyezési támogatás esetében az elszámolható költségek megállapítása végett a Bizottság tekintetbe veszi az elhagyott üzem vagy az elhagyott föld bérbeadásából vagy eladásából származó jövedelmet, a kisajátítás okán fizetett kártérítést, a földvásárlással és az új üzem létesítésével vagy az elhagyott üzeméhez hasonló kapacitású üzem vásárlásával kapcsolatban felmerült költségeket. Tekintetbe vehető más, az üzem áthelyezésével kapcsolatos előny is, nevezetesen az áthelyezés miatt az alkalmazott technológiában megvalósult fejlődés, illetve az üzem jobb kihasználásából származó számszerűsíthető haszon. A kapacitásnöveléssel kapcsolatos beruházások költségei nem vehetők figyelembe a környezetvédelmi támogatás megítélésére feljogosító, elszámolható költségek kiszámításakor.

Ha az áthelyezést elrendelő közigazgatási vagy bírósági határozat valamely föld- vagy épületbérletre vonatkozó szerződés idő előtti felmondását idézi elő, a szerződés felmondása miatt a vállalkozást sújtó bánatpénzt be lehet számítani az elszámolható költségek megállapításakor.

E.1.10. Közös szabályok

40. A közösségi szabványokat túlteljesítő vagy a közösségi szabványok hiányában vállalt beruházásokra támogatás nem adható, ha az ilyen túlteljesítés a vállalkozásoknak csupán a már elfogadott, de még hatályba nem léptetett szabványokhoz való igazodását segítik elő. A nemzeti szabványoknak való megfelelés érdekében támogatás valamely vállalkozásnak csak akkor adható, ha azok a közösségi szabványoknál szigorúbbak, illetve ha nincsen közösségi szabvány, és a vállalkozás az adott területre vonatkozó nemzeti intézkedésekben meghatározott végső határidőre megfelel a nemzeti szabványnak. Az e határidők után megvalósított beruházások nem felelnek meg ⁽⁴⁾.

E.2. Támogatás a KKV-knak a környezetvédelemmel kapcsolatos tanácsadási/konzultatív szolgáltatások igénybevételére

41. A tanácsadási szolgáltatások jelentős szerepet játszanak abban, hogy a KKV-k haladást érjenek el a környezetvédelem területén. A Bizottság következképpen arra az álláspontra jutott, hogy a 70/2001/EK rendelet ⁽⁵⁾ rendelkezéseivel összhangban adható támogatás.

⁽⁴⁾ Az ebben a pontban megállapított szabályok nem érintik a KKV-knak adott támogatások vonatkozásában a 28. pontot.

⁽⁵⁾ A KKV-k beruházásai az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 33. o.) alapján jogosultak beruházási támogatásra.

E.3. Működési támogatás

E.3.1. A hulladékgazdálkodást és energiatakarékosságot előmozdító összes működési támogatásra alkalmazandó szabályok

42. A következő szabályok a működési támogatások két típusára vonatkoznak, nevezetesen:

a) hulladékgazdálkodási támogatás, ahol a gazdálkodás összhangban van a hulladékkezelés elveinek hierarchikus besorolásával⁽¹⁾;

b) energiatakarékossági támogatás.

43. Ha az ilyen támogatás abszolút szükségessége kimutatható, azt szigorúan a termelésnek a vonatkozó termékek vagy szolgáltatások piaci árához viszonyított többletköltségeiért való kompenzációra kell korlátozni⁽²⁾. Emellett az ilyen támogatásnak ideiglenesnek kell lennie, és általános szabály, hogy idővel fokozatosan csökkennie kell, hogy ösztönözön arra, hogy az árak ésszerű időn belül mielőbb tükrözzék a költségeket.

44. A Bizottság azon az állásponton van, hogy általában véve a vállalkozások viseljék az ipari hulladékok kezelésének a költségeit, összhangban a „szennyező fizet” elvével. Ugyanakkor a működési támogatásra szükség lehet, ha a nemzeti szabványok szigorúbbak a vonatkozó közösségi szabályoknál, vagy ha közösségi szabályok híján nemzeti szabványokat vezetnek be, aminek következtében a vállalkozások nemzetközi szinten időlegesen elveszítik versenyképességüket.

Azok a vállalkozások, amelyek ipari vagy nem ipari hulladékok kezelésére kapnak támogatást, kötelesek finanszírozni az általuk termelt hulladék mennyiségének és/vagy kezelési költségeinek arányában nyújtott szolgáltatást.

45. Minden ilyen működési támogatás ötéves időszakra korlátozódik, és a támogatás „degresszív”. A támogatás intenzitása az első évben elérheti a többletköltségek 100 %-át, de az ötödik év végére lineárisan nullára kell csökkennie.

46. „Nem degresszív” támogatás esetén annak időtartama öt évre korlátozódik, és intenzitása nem haladhatja meg a többletköltségek 50 %-át.

(1) Az osztályozást a Közösség hulladékgazdálkodási stratégiája (COM(96) 399. végleges, 1996.7.30.) határozza meg. Ebben a közleményében a Bizottság feleleveníti, hogy a környezeti kockázatok csökkentése végett a Közösség a hulladékgazdálkodást elsődleges célnak tartja. A hulladékok kezelését három szempontból kell vizsgálni: újrahasznosítás, újrafeldolgozás és hasznosítás. Az elkerülhetetlenül előállított hulladékot veszély előidézése nélkül kell kezelni és megsemmisíteni.

(2) A termelés költségeinek fogalmát úgy kell értelmezni, mint amely nem tartalmaz támogatást, de tartalmaz normális szintű profitot.

E.3.2. Az adócsökkentés és adómentesség formájában nyújtott összes működési támogatásra alkalmazandó szabályok

47. Amikor környezetvédelmi okoknál fogva vetnek ki egyes tevékenységekre adót, az európai szintű harmonizáció hiányában, illetve a nemzetközi versenyképesség időleges csökkenésének kockázatai miatt a tagállamok szükségesnek vélhetik, hogy ideiglenesen eltérést állapítsanak meg egyes vállalkozások tekintetében. Általában véve az ilyen eltérés működési támogatás, amely az EK-Szerződés 87. cikkének hatálya alá tartozik. Az ilyen intézkedések elemzésekor egyebek közt tisztázni kell, hogy valamely közösségi határozat vagy a tagállam önálló döntése következtében kell-e az adót kivetni.

48. Ha az adót a tagállam önálló döntése alapján vetik ki, az érintett vállalkozások alkalmasint nehezen tudnak alkalmazkodni az új adóteherhez. Ilyen körülmények között indokolható az ideiglenes eltérés, amely segít bizonyos vállalkozásoknak az új helyzethez való alkalmazkodásban.

49. Ha az adót valamely közösségi irányelv következtében kell kivetni, két forgatókönyv lehetséges:

a) valamely tagállam egy adott termékre a közösségi irányelvben meghatározott minimumnál magasabb adót vet ki, és eltérést állapít meg egyes vállalkozások tekintetében, amelyek ilyenformán kisebb, de legalább a közösségi irányelvben meghatározott minimummal azonos mértékű adót fizetnek. A Bizottság azon a véleményen van, hogy ilyen körülmények között az ideiglenes eltérés indokolható, hogy a vállalkozások alkalmazkodhassanak a nagyobb mértékű adóhoz, és hogy ösztönzést kapjanak a környezetkímélőbb magatartásra;

b) valamely tagállam egy adott termékre a közösségi irányelvben meghatározott minimális mértékű adót veti ki, és eltérést állapít meg egyes vállalkozások tekintetében, amelyek ilyenformán a minimumnál kisebb mértékű adót kötelesek fizetni. Ha az ilyen eltérést az irányelv nem engedélyezi, az nem egyeztethető össze a Szerződés 87. cikkével. Ha azonban az irányelv engedélyezi az eltérést, a Bizottság a 87. cikkel összeegyeztethetőnek ítélni azt, amennyiben az szükséges és nem aránytalan a közösségi célkitűzések fényében. A Bizottság külön gondot fordít annak biztosítására, hogy az ilyen eltérés időben szigorúan korlátozott legyen.

50. Általában az adóintézkedéseknek jelentősen hozzá kell járulniuk a környezet védelméhez. Ügyelni kell arra, nehogy az eltérések sajátos jellegüknél fogva aláássák a követett általános célkitűzéseket.

51. Ezek az eltérések elfogadható működési támogatásnak minősülhetnek, és a következő feltételek mellett engedélyezhetők:

1. Amikor környezetvédelmi okoknál fogva valamely tagállam **új adót** vezet be valamely tevékenységi ágazatban, illetve olyan termékekre, amelyek tekintetében nem hajtottak végre semmilyen közösségi harmonizálást, vagy ha a tagállam által tervezett adó meghaladja a közösségi jogszabályokban meghatározott mértéket, a Bizottság azon az állásponton van, hogy egy tízéves időszakra kiterjedő, degresszió nélküli mentesítő határozat két esetben indokolható:

a) e mentességek feltételezik az érintett tagállam és a kedvezményezett vállalkozások közötti olyan megállapodások megkötését, amelyben a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai környezetvédelmi célok megvalósítására vállalnak kötelezettséget a mentesség időszakában, vagy a vállalkozások önként kötnek hasonló hatású megállapodásokat. Az ilyen megállapodások vagy kötelezettségvállalások egyebek közt vonatkozhatnak az energiafelhasználás csökkentésére, kibocsátásaik csökkentésére vagy bármely más környezetvédelmi intézkedésre. A megállapodások tartalmáról az egyes tagállamoknak kell megegyezésre jutniuk, és azt a Bizottság akkor értékeli, amikor a támogatási projekteket bejelentik. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a vállalkozások vagy vállalkozások társulásai kötelezettségvállalásainak szigorú ellenőrzését. A tagállam és a vállalkozások között létrejött megállapodásokban meg kell határozni a kötelezettségvállalások nem teljesítése esetén alkalmazandó szankciókat.

Ezek a rendelkezések akkor is alkalmazandók, ha valamely tagállam a fenti megállapodásokhoz vagy kötelezettségvállalásokhoz hasonló hatású feltételek mellett eszközöl adócsökkentést;

b) e mentességek nem szükségképpen feltételezik az érintett tagállam és a kedvezményezett vállalkozások közötti megállapodások megkötését, ha a következő feltételek valamelyike teljesül:

– ha a csökkentés közösségi adóra vonatkozik, a vállalkozások által a csökkentés után ténylegesen kifizetett összegnek meg kell haladnia a közösségi minimumot, hogy a vállalkozásokat ösztönözzék a környezetvédelem javítására,

– ha a csökkentés hazai, közösségi adó hiányában kivetett adóra vonatkozik, a csökkentésre jogosult vállalkozásoknak mégis meg kell fizetniük a nemzeti adó jelentős hányadát.

2. Az 51.1. pontban foglalt rendelkezések alkalmazhatók létező adókra is, ha a következő két feltétel egyidejűleg teljesül:

a) az adónak a környezetvédelem szemszögéből értékelhetően kedvező hatása van;

b) a kedvezményezett vállalkozások tekintetében megállapított eltérésekről az adó elfogadásakor született a határozat, vagy azokat a gazdasági feltételek jelentős megváltozása tette szükségessé, ami a vállalkozásokat különösen kedvezőtlen versenyhelyzetbe hozta. Ez utóbbi esetben az adócsökkentés nem haladhatja meg a gazdasági feltételek megváltozásából adódó költségnövekedést. Ha a költségek nem növekednek tovább, a csökkentés sem alkalmazható többé.

3. A tagállamok bátoríthatják az olyan hagyományos energiaforrásokból való villamosenergia-termelést is, mint például a gáz, amelynek lényegesen nagyobb az energiahatékonysága, mint a hagyományos termelési folyamatoknak. Ilyen esetekben, minthogy a környezetvédelemben az ilyen technikáknak igen fontos szerepük van, és feltéve, hogy a felhasznált elsődleges energiaforrás környezetvédelmi szempontból a káros hatásokat lényegesen csökkenti, a Bizottság álláspontja szerint az öt évig tartó teljes, nem degresszív adómentesség indokolható. Az 51.1. és 51.2. pontokba foglalt feltételek mellett 10 évre szóló eltérés is biztosítható.

52. Ha valamely létező adó jelentősen nő, és ha az érintett tagállam arra az álláspontra jut, hogy az eltérés szükséges, az új adók tekintetében az 51.1. pontban foglalt feltételek itt is hasonlóképpen alkalmazhatók.

53. Amikor a csökkentés közösségi szinten nem harmonizált adóra vonatkozik, illetve amikor a hazai adó alacsonyabb a közösségi minimumnál, vagy azzal azonos mértékű, a Bizottság álláspontja szerint a hosszú távú mentesség nem indokolt. Ebben az esetben bármely megadott mentességnek meg kell felelnie a 45. és a 46. pontban rögzített feltételeknek, és minden esetben vonatkozni kell rá egy, a közösségi minimumtól való eltérésre vonatkozó kifejezett engedélynek.

A tagállamok adócsökkentésénél – összhangban a 45. és a 46. ponttal – minden esetben nyújthatnak működési támogatást.

E.3.3. **A megújuló energiaforrások használatához nyújtott működési támogatásra alkalmazandó szabályok**

54. Ezen iránymutatás alapján a megújuló energia termelése tekintetében működési támogatás rendszerint engedélyezhető.

55. A Bizottság véleménye szerint az ilyen támogatás különleges bánásmódot érdemel, mert ezek az energiaforrások időnként nehézségekkel szembesülnek a hagyományos forrásokkal folytatott hatékony versenyben. Azt is szem előtt kell tartani, hogy a közösségi politika az ilyen energiaforrások fejlesztésének ösztönzését szorgalmazza, mégpedig kifejezetten környezeti megfontolásokról kiindulva. Támogatásra különösen ott lehet szükség, ahol a rendelkezésre álló technikai folyamatok nem teszik lehetővé az energiatermelést a hagyományos forrásokéhoz mérhető fajlagos költségek mellett.
56. A működési támogatás indokolható lehet ezen a területen azért, hogy fedezze a megújuló energiaforrásból előállított energia költségének és piaci árának a különbségét. A támogatás formája változhat, attól függően, hogy milyen típusú energiáról van szó, illetve, hogy a tagállam milyen támogatási mechanizmust alakít ki. Ezen túlmenően, az egyes esetek elbírálása során, a Bizottság minden egyes energiafajta versenyhelyzetét tekintetbe veszi.
57. A tagállamok a következőképpen nyújthatnak támogatást megújuló energiaforrásokra:

E.3.3.1. 1. választási lehetőség

58. A megújuló energia területén a fajlagos beruházási költségek rendkívül magasak, általában ezek teszik ki a vállalkozások költségeinek jelentős részét, és azok ennélfogva nem tudnak versenyképes árakat megszabni a piacokon, ahol energiát értékesítenek.
59. Hogy jobban figyelembe vehessék a megújuló energiaforrások piacra való belépését akadályozó tényezőket, a tagállamok adhatnak támogatást, hogy ellentételezzék a megújuló energia termelési költségei és az érintett energiafajta piaci ára közötti különbséget. Bármely működési támogatás ezután csak üzem amortizációjára adható. Az ebben az üzemben termelt további energia már semmilyen támogatásra nem jogosult. Ennek ellenére a támogatás fedezheti a tőke tisztességes megtérülését is, ha a tagállamok ki tudják mutatni, hogy ez egyes megújuló energiaforrások gyenge versenyképessége miatt nélkülözhetetlen.

A működési támogatás összegének kiszámításakor tekintetbe kell venni az érintett vállalkozás új üzemére nyújtott esetleges beruházási támogatást is.

A támogatási programokról a Bizottságnak küldött bejelentésben a tagállamoknak pontosan le kell írniuk a támogatási mechanizmusokat és a támogatást tartalom kiszámításának a módját. Ha a Bizottság engedélyezi a támogatási programot, a tagállamnak ezeket a mechanizmusokat és számítási módszereket kell alkalmaznia, amikor a támogatást a vállalkozásoknak nyújtja.

60. A legtöbb megújuló energiaforrástól eltérően a biomassza hasznosítása viszonylag kevesebb beruházási, de több működési költséggel jár. Következésképpen a Bizottság

elfogadja a beruházási összegnél nagyobb működési támogatást, ha a tagállamok bizonyítani tudják, hogy a vállalkozások összesített költségei az üzem amortizációja után is magasabbak az energia piaci áránál.

E.3.3.2. 2. választási lehetőség

61. A tagállamok támogatást nyújthatnak megújuló energiaforrásokra olyan piaci mechanizmusok által is, mint a zöld tanúsítványok és a pályázatok. Ezek a mechanizmusok lehetővé teszik a megújuló energia termelőinek, hogy közvetett haszonra tegyenek szert az energiájuk iránti garantált keresletből, a hagyományos energia piaci áránál magasabb áron. E zöld tanúsítványok ára nincs előre megszabva, hanem a kereslettől és a kínálatától függ.
62. Ezeket a programokat, ha állami támogatást képeznek, a Bizottság engedélyezheti, amennyiben a tagállamok bizonyítani tudják, hogy a támogatás alapvető szerepet játszik az érintett megújuló energiaforrás életképességének biztosításában, mindent számításba véve nem jelenti a megújuló energia túlzott mértékű támogatását, és a megújuló energia termelőit sem tántorítja el versenyképességük növelésétől. E kritériumok teljesültének igazolását szem előtt tartva, a Bizottság e támogatási programokat tíz évre szándékozik engedélyezni, amely időszak letelte után meg kell vizsgálni, hogy a támogató intézkedés folytatása szükséges-e.

E.3.3.3. 3. választási lehetőség

63. A tagállamok megújuló energiát termelő új üzemeknek adhatnak az elkerült külső költségek alapján számított működési támogatást. Ezek azok a környezeti költségek, amelyek a társadalmat terhelnék, ha ugyanazt az energiát hagyományos energiahordozókkal működő üzemből állítanák elő. Ezeket a költségeket egyfelől a termelt, de a megújuló energia termelői által nem fizetett külső költségek, másfelől pedig a termelt, de a megújuló energia termelői által nem fizetett külső költségek különbsége alapján kell kiszámítani. E számítások elvégzéséhez a tagállamnak nemzetközileg elfogadott és a Bizottságnak bejelentett számítási módszert kell alkalmaznia. A számításnak egyebek közt indokolt és számszerű összehasonlító költségelemzést is kell tartalmaznia, illetve a versenytárs energiatermelők külső költségeinek elemzését, hogy bizonyítsa, a támogatás valóban a nem fedezett külső költségekért kárpótol.

Mindenesetre a megújuló energia termelőjének így nyújtott támogatás nem haladhatja meg a 0,05 eurót kilowattóránként.

Továbbá a termelőknek nyújtott támogatás összegének az 1. választási lehetőség alapján számított támogatáson túlmenően részét újra megújuló energiaforrásokba kell beruházni. A Bizottság figyelembe veszi, hogy ez utóbbi tevékenység is állami támogatásra jogosultnak minősül-e.

64. Ahhoz, hogy a 3. választási lehetőség összhangban álljon az általános versenyszabályokkal, a Bizottságnak biztosnak kell lennie abban, hogy a támogatás nem idéz elő a közös érdekekkel ellentétes versenytorzulást. Más szóval biztosnak kell lennie abban, hogy a támogatás valóban növeli a megújuló energiaforrások használatát a hagyományos energiaforrások rovására, nem pedig egyszerűen újraosztja a piaci részesedéseket a megújuló energiaforrások között. Ezért a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- az e választási lehetőség alapján nyújtott támogatásnak részét kell képeznie valamely, a megújulóenergia-ágazatban tevékenykedő vállalkozásokat egyenlő bánásmódban részesítő programnak,
 - a programnak biztosítani kell, hogy a támogatást az ugyanolyan megújuló energiát előállító vállalkozások között megkülönböztetésmentesen nyújtják,
 - a programot a Bizottságnak ötvenként felül kell vizsgálnia.

E.3.3.4. 4. választási lehetőség

65. A tagállamok továbbra is nyújthatnak működési támogatást az ilyen támogatásokra vonatkozó, a 45. és 46. pontban foglalt általános szabályokkal összhangban.

E.3.4. **A hő- és villamos energia kapcsolt termeléséhez nyújtott működési támogatásra alkalmazandó szabályok**

66. A Bizottság álláspontja szerint a hő- és villamos energia kapcsolt termeléséhez nyújtott támogatás indokolható, feltéve hogy a 31. pontban foglalt feltételek teljesülnek. Ilyen támogatás a lakosságnak villamos energiát és hőt szolgáltató vállalkozásoknak akkor adható, ha az ilyen villamos energia vagy hő termelésének a költségei meghaladják a piaci árat. Hasonló körülmények között működési támogatás az 58–60. pontban foglalt szabályokkal összhangban adható. Az arról való döntésnek, hogy vajon a támogatás nélkülözhetetlen-e vagy sem, tekintetbe kell vennie a villamos energia vagy hő termelésével és értékesítésével kapcsolatos költségeket és bevételeket.
67. Működési támogatás ugyanolyan feltételek mellett adható, mint a hő- és villamos energia kapcsolt termelésének ipari felhasználására, ha kimutatható, hogy az e technikával előállított egységnyi energia termelési költsége magasabb az egységnyi hagyományos energia piaci árnál. A termelési költség magában foglalhatja az üzem rendes tökemegtérülését, de a hőtermelés kapcsán szerzett nyereségeket le kell vonni a termelési költségéből.

F. AZ ÜVEGHÁZHATÁST OKOZÓ GÁZOK KIBOCSÁTÁSÁNAK CSÖKKENTÉSÉRE KIDOLGOZOTT POLITIKÁK, INTÉZKEDÉSEK ÉS ESZKÖZÖK

68. A Kiotói Jegyzőkönyv, amelyet mind a tagállamok, mind a Közösség aláírt, előírja, hogy a felek vállalják, hogy a 2008–2012 közötti időszakban korlátozzák vagy csökkentik az üvegházhatást kiváltó gázok kibocsátását. A Közösség egészére vonatkozó célkitűzés, hogy az üvegházhatást kiváltó gázok kibocsátása az 1990-es szint 8 %-ával csökkenjen.

69. A tagállamoknak és a Közösségnek, mint a Jegyzőkönyv aláíró feleinek, az üvegházhatást okozó gázok csökkentését közös és összehangolt politikákkal és intézkedésekkel⁽¹⁾ kell elérniük, beleértve a gazdasági eszközöket, illetve a maga a Kiotói Jegyzőkönyv által létrehozott eszközökkel, nevezetesen piacképes kibocsátási engedélyekkel, közös megvalósítással és tiszta fejlesztési mechanizmussal.
70. Az e területre vonatkozó közösségi rendelkezések hiányában, de a Bizottságnak az ilyen rendelkezésekre vonatkozó javaslatlétben való kezdeményezési jogának a sérelme nélkül, az egyes tagállamok feladata, hogy kidolgozzák azon politikákat, intézkedéseket és eszközöket, amelyek elfogadásával a Kiotói Jegyzőkönyvben foglalt céloknak meg kívánják felelni.
71. A Bizottság arra az álláspontra jutott, hogy a jegyzőkönyvben foglalt célkitűzések megvalósítása végett a tagállamok által elfogadott egyes intézkedések állami támogatásnak minősülhetnek, de egyelőre túlságosan korai volna megállapítani az ilyen támogatások engedélyezésének feltételeit.

G. A BIZOTTSÁG ÁLTAL VIZSGÁLT VALAMENNYI PROJEKT TEKINTETÉBEN MEGÁLLAPÍTOTT ELTÉRÉS ALAPJA

72. Ennek az iránymutatásnak a korlátozásaira és feltételeire is figyelemmel a Bizottság környezetvédelmi támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése c) pontjával összhangban engedélyezhet mint „az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben”.
73. A közös, európai érdekek megfelelő, környezeti szempontból elsőbbséget élvező és gyakran az érintett tagállam(ok) határain túl is kedvező hatásokat kiváltó, fontos projektek végrehajtását elősegítő támogatások az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjában foglalt eltérés alapján engedélyezhetőek. Mindazonáltal, a támogatásnak szükségesnek kell lennie a projekt folytatásához, illetve a projektnek egyedinek, jól körülhatároltnak és minőségileg jelentősnek kell lennie, továbbá példaadó és világosan azonosítható módon kell hozzájárulnia a közös európai érdekekhez. Ezen eltérés alkalmazásakor a Bizottság a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott támogatásra megállapított korlátozásoknál nagyobb arányú támogatásokat is engedélyezhet.

H. KÜLÖNBÖZŐ FORRÁSOKBÓL NYÚJTOTT, HALMOZOTT TÁMOGATÁSOK

74. A támogatásoknak az ebben az iránymutatásban meghatározott plafonértékeket kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy részlegesen vagy teljesen állami forrásból vagy közösségi forrásból finanszírozzák a támogatást. Az ezen iránymutatás szerint engedélyezett támogatások nem kombinálhatók a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás valamely más formáival vagy más közösségi finanszírozási formákkal, ha az ilyen halmozódás az ebben az iránymutatásban meghatározottnál magasabb támogatásintenzitással jár.

(1) A közös és összehangolt politikák és intézkedések részleteihez lásd különösen a „A Kiotói Jegyzőkönyv végrehajtásának előkészítése” (COM(1999) 230., 1999.5.19.).

Különböző célokat szolgáló és ugyanazokat az elszámolható költségeket érintő támogatás esetében a legkedvezőbb támogatási plafonértéket kell alkalmazni.

I. „MEGFELELŐ INTÉZKEDÉSEK” AZ EK-SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMEBEN

75. A Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a tagállamoknak meglévő támogatási programjaikkal kapcsolatban.
76. Az engedélyezett programok keretében nyújtott jelentősebb támogatási összegek felmérése érdekében, és hogy a Bizottság el tudja dönteni, hogy az ilyen támogatás összeegyeztethető-e a közös piaccal, a Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése szerinti megfelelő intézkedésként javasolja, hogy a tagállamok előzetesen jelentsék be a Bizottságnak valamely engedélyezett program keretében nyújtott beruházási támogatás egyedi esetét, ha az elszámolható költségek meghaladják a 25 millió eurót, és ha a támogatás meghaladja az 5 millió eurós bruttó támogatástartalmat. A bejelentést formanyomtatványon kell megtenni, amelynek mindegyikét a melléklet tartalmazza.
77. A Bizottság a Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése szerinti megfelelő intézkedésként javasolja, hogy a tagállamok 2002. január 1-jéig hangolják össze környezetvédelmi támogatási programjaikat ezzel az iránymutatással.
78. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy a javaslat beérkezésétől számított egy hónapon belül erősítsék meg, hogy egyetértenek a 75–77. pontban javasolt intézkedésekkel. A válasz hiányát a Bizottság az érintett tagállam egyet nem értésének tekinti.
79. A Bizottság felhívja a figyelmet, hogy a 69/2001/EK rendelet⁽¹⁾ szerinti *de minimis* támogatás kivételével ez az iránymutatás nem érinti a tagállamokra a Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése értelmében háruló azon kötelességet, hogy minden támogatási programot, e programok módosításait és az e programok keretein kívül nyújtott egyedi támogatásokat bejelentsenek.
80. A Bizottság arra törekszik, hogy a jövőbeli programok engedélyezése összhangban legyen ezzel az iránymutatással.

J. AZ IRÁNYMUTATÁS ALKALMAZÁSA

81. Ezt az iránymutatást az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésétől kezdve kell alkalmazni. Az iránymutatás 2007. december 31-én hatályát veszti. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság módosíthatja az iránymutatást ezen időpont előtt fontos versenypolitikai vagy környezetpolitikai megfontolások alapján, illetve egyéb közösségi politikák vagy nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele végett.
82. A Bizottság ezt az iránymutatást alkalmazza minden olyan támogatás tekintetében, amelyről bejelentést kap, és amelyről döntenie kell az iránymutatásnak az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetése után, még akkor is, ha valamely projektet a kihirdetést megelőzően jelentettek be.

Az olyan támogatás esetében, amelyet nem jelentettek be, a Bizottság a következőket alkalmazza:

- a) ezt az iránymutatást, ha a támogatás nyújtására az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetése után került sor;
- b) minden más esetben a támogatás nyújtásakor éppen hatályos iránymutatást.

K. A KÖRNYEZETPOLITIKA BEILLESZTÉSE AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRÓL SZÓLÓ EGYÉB IRÁNYMUTATÁSOKBA

83. A Szerződés 6. cikke kimondja:

„A környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítására tekintettel – be kell illeszteni a 3. cikkben említett közösségi politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába.”

Amikor a Bizottság az állami támogatásról szóló más közösségi iránymutatásokat vagy kereteket fogad el vagy módosít, meg fogja fontolni, hogy ezeket a követelményeket hogyan lehet a legjobban figyelembe venni. Azt is megvizsgálja majd, hogy nem célszerű-e felkérni a tagállamokat, hogy környezeti hatástanulmányt is nyújtsanak be, amikor valamely jelentősebb támogatási projektről adnak tájékoztatást, akármelyik ágazatot érinti is a projekt.

(1) HL L 10., 2001.1.13., 30. o.

MELLÉKLET

A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (3) BEKEZDÉSE ÉRTELMEBEN BEJELENTETT KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLÚ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRÓL RENDSZERINT BENYÚJTANDÓ KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK
(Támogatási programok, jóváhagyott programok keretében nyújtott támogatás és ad hoc támogatási intézkedések)

A Bizottság 1995. augusztus 2-i, a tagállamoknak címzett, a bejelentésekről és egységesített éves jelentésekről szóló leveléhez csatolt II. mellékletének A. szakaszában szereplő kérdőívhez csatolni kell a következőket:

1. Célkitűzések.

Az intézkedés célkitűzéseinek és az általa elősegítendő környezetvédelem típusának a részletes leírása.

2. Az intézkedés leírása.

Az intézkedés és a kedvezményezettek részletes leírása.

A beruházások összes költségeinek és elszámolható költségeinek a részletes leírása.

Ha az intézkedést már korábban alkalmazták, milyen környezeti eredményeket értek vele el?

Ha az intézkedés új, milyen környezeti eredményeket remélnek alkalmazásától, és milyen időszakon keresztül?

Ha a támogatást szabványok túlteljesítése végett nyújtják, melyek az alkalmazandó szabványok, és az intézkedés miként éri el a környezetvédelem magasabb szintjét?

Ha a támogatást kötelező szabványok hiánya esetén nyújtják, kérjük, adja meg módjának részletes leírását.
